

Trykkdato: 01.02.2006

revidert den: 01.02.2006

* 1 Stoff-/tilberednings- og firmabetegnelse

· Informasjoner om produktet

- Handelsnavn: **UNIVERSAL-TYNNER**
- Artikkelnummer: 90308, 90310
- Bruk av stoffet/ tilberedning: fortynningsmiddel
- Produsent/leverandør: AKEMI chemisch technische Spezialfabrik GmbH
Lechstrasse 28
D 90451 Nürnberg
Tel. +49(0)911-642960
Fax. +49(0)911-644456
e-mail info@akemi.de
- Avdeling for nærmere informasjoner: Laboratorie

* 2 Sammensetning/informasjoner om enkelte bestanddeler

· Kjemisk karakterisering

· Beskrivelse: Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.

· Farlige innholdsstoffer:

CAS: 123-86-4	n-butylacetat	12,5-25%
EINECS: 204-658-1	R 10-66-67	
EF-nummer: 607-025-00-1		
CAS: 64742-95-6	solvent nafta (petroleum), lett aromatisk	12,5-25%
EINECS: 265-199-0	Xn, N; R 10-37-51/53-65-66-67	
EF-nummer: 649-356-00-4		
CAS: 95-63-6	1,2,4-trimetylbenzen	12,5-25%
EINECS: 202-436-9	Xn, N; R 10-20-36/37/38-51/53	
EF-nummer: 601-043-00-3		
CAS: 64742-82-1	nafta (petroleum), hydrogenavsvovlet tung	12,5-25%
EINECS: 265-185-4	Xn, N; R 10-51/53-65-66-67	
EF-nummer: 649-330-00-2		
CAS: 71-36-3	butan-1-ol	<12,5%
EINECS: 200-751-6	Xn; R 10-22-37/38-41-67	
EF-nummer: 603-004-00-6		
CAS: 108-67-8	mesitylen	1-5%
EINECS: 203-604-4	Xi, N; R 10-37-51/53	
EF-nummer: 601-025-00-5		
CAS: 98-82-8	kumen	1-5%
EINECS: 202-704-5	Xn, N; R 10-37-51/53-65	
EF-nummer: 601-024-00-X		
CAS: 1330-20-7	xylen	1-5%
EINECS: 215-535-7	Xn; R 10-20/21-38	
EF-nummer: 601-022-00-9		
CAS: 103-65-1	propylbenzen	1-5%
EINECS: 203-132-9	Xn, N; R 10-37-51/53-65	
EF-nummer: 601-024-00-X		

· Ytterligere informasjoner: Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

* 3 Mulige farer

- Farebetegnelse: Xn Helsekadelig
N Miljøkadelig
- Spesielle fareinformasjoner for mennesker og miljø: Produktet må merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almennr direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.
Ved langvarig eller gjentatt hudkontakt kan det oppstå dermatitt (hudbetennelse) på grunn av at løsemiddelet virker avfettende.
Har narkotiserende virkning.

(fortsatt på side 2)

Sikkerhetsdatablad

iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 01.02.2006

revidert den: 01.02.2006

Handelsnavn: **UNIVERSAL-TYNNER**

(fortsatt fra side 1)

- R 10 Brannfarlig
 - R 20 Farlig ved innånding
 - R 36/37 Irriterer øynene og luftveiene
 - R 51/53 Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet
 - R 65 Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging
 - R 66 Gjentatt kontakt kan medføre tørr eller sprukken hud
 - R 67 Damper kan føre til at man føler seg søvnnig og forstumlet
- Klassifiseringssystem: Klassifiseringen tilsvarende aktuelle EF-lister, men er supplementert med informasjon fra faglitteratur og bedriftsinformasjoner.

4 Førstehjelpstiltak

- Generelle informasjon: Klær som er tilsølt med produktet må fjernes omgående.
- Etter innånding: Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
- Etter hudkontakt: Vask straks med vann og sepe og skylle godt etterpå. Ved fortsatt hudirritasjon tilkalles lege.
- Etter øyekontakt: Skylle øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
- Etter svelging: Ikke få pasienten til å kaste opp. Tilkall lege straks.

5 Brannbekjempelsestiltak

- Egnede slukningsmidler: CO₂, slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.
- Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler: Vann i full stråle
- Spesiell stor fare utgår fra stoffet, dets forbrenningsprodukter eller oppstående gasser: Ved oppheting og i tilfelle av brann er dannelse av giftige gasser mulig.
- Spesielt verneutstyr: Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften. Bær hel beskyttelsesdrakt.

6 Tiltak ved ufrivillig utslipp

- Forebyggende tiltak for personer: Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.
- Miljøvernstiltak: Ikke la produktet komme ned i mark/jordsmonn. Ansvarlige myndigheter varsles hvis produktet er kommet ned i vassdrag eller kloakk. La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- Tiltak for rengjøring/oppsamling: Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis). Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
- Ytterligere informasjon: Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

7 Håndtering og lagring

- Håndtering:
- Informasjoner om sikker håndtering: Hold beholderne tett tillukket. Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
- Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern: Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt. Gjør tiltak mot elektrostatiske oppladning.
- Lagring:
- Krav til lagerrom og beholdere: Lagres på et kjølig sted.
- Informasjoner om felles lagring: Lagres adskilt fra oksydasjonsmidler.
- Ytterligere informasjon om lagervilkårene: Hold beholderne tett tillukket.

(fortsatt på side 3)

Sikkerhetsdatablad

iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 01.02.2006

revidert den: 01.02.2006

Handelsnavn: **UNIVERSAL-TYNNER**

(fortsatt fra side 2)

Beskyttes mot varme og direkte solpåvirkning.

* 8 Eksponeringsbegrensning og personlig verneutstyr

- Ytterligere informasjon om utforming av tekniske anlegg: Ingen ytterligere informasjon, se punkt 7.
- Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:
 - 98-82-8 kumen**
AA 125 mg/m³, 25 ppm
H
 - 1330-20-7 xylene**
AA 108 mg/m³, 25 ppm
H
- Ytterligere informasjon: Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- Personlig verneutstyr:
- Generelle verne- og hygienetiltak: Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fórstoffer. Fjern omgående forurensede, gjennomvætede klær. Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt. Unngå berøring med øyne og hud.
- Åndedrettsvern: Åndedrettsbeskyttelse ved utilstrekkelig ventilasjon.
Filter AX
- Håndvern: Beskyttelseshansker
- hanskemateriale Fluorkautsjuk (Viton)
Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent.
- gjennomtrengingstid for hanskemateriale Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.
- Øyevern: Tettsittende vernebrille
- Kroppsværn: Beskyttelsesdrakt, motstandsdyktig mot løsningsmidler

9 Fysikalske og kjemiske egenskaper

- alminnelige opplysninger
 - Form: Flytende
 - Farge: Klar
 - Lukt: Av aromatiske løsningsmidler
- Tilstandsendring
 - Smeltepunkt/smelteområde: Ikke bestemt.
 - Kokepunkt/kokeområde: Ikke bestemt.
- Flammepunkt: 30°C
- Antennelsestemperatur: 200°C
- Selvantennelighet: Produktet er ikke selvantennelig.
- Ekspløsjonsfare: Produktet er ikke ekspløsjonsfarlig. Dannelse av ekspløsjonsfarlige damp-/luftblandinger er dog mulig.
- Ekspløsjonsgrenser:
 - Nedre: 0,6 Vol %
 - Øvre: 8,0 Vol %
- Tetthet ved 20°C: 0,86 g/cm³
- Løslighet i / blandbarhet med vann: Ikke, hhv. lite blandbar.

10 Stabilitet og reaktivitet

- Termisk spaltning / vilkår som må unngås: Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad

iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 01.02.2006

revidert den: 01.02.2006

Handelsnavn: **UNIVERSAL-TYNNER**

(fortsatt fra side 3)

- Farlige reaksjoner Reaksjoner med sterke oksydasjonsmidler. Utvikling av antennelige blandinger mulig i luft ved oppvarming over flammepunktet og/eller ved sprøyting eller tåkedannelse.
- Farlige spaltningsprodukter: Ingen farlige spaltningsprodukter kjente.

* 11 Informasjoner om toksikologi

- Akutt toksisitet:
- Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:

64742-95-6 solvent nafta (petroleum), lett aromatisk

Oral LD50 >6800 mg/kg (rat)
 Dermal LD50 >3400 mg/kg (rab)
 Inhalativ LC50/4 h >10,2 mg/l (rat)

95-63-6 1,2,4-trimetylbenzen

Oral LD50 5000 mg/kg (rat)

98-82-8 kumen

Oral LD50 1400 mg/kg (rat)
 Dermal LD50 12300 mg/kg (rbt)
 Inhalativ LC50/4 h 24,7 mg/l (mus)

103-65-1 propylbenzen

Oral LD50 6040 mg/kg (rat)

- Primær irritasjonsvirkning:

- på huden: Ingen irriterende virkning.
- på øyet: Irriterende virkning.
- Sensibilisering: Ingen sensibiliserende virkning kjent

- Ytterligere toksikologiske henvisninger:

På bakgrunn av beregningsmetoden iflg. EF's generelle klassifiserings-retningslinje for tilberedninger i siste gyldige utgave oppviser produktet følgende farer:

Helseskadelig
Irriterende

12 Informasjoner om økologi

- Økotoksiske virkninger:
- Bemerkning: giftig for fisk
- Generelle informasjon: Ikke la stoffet komme ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker. Vannfareklasse 2 (D) (Selvklassifisering): farlig for vann I vassdrag også giftig for fisker og plankton. giftig for vannorganismer

* 13 Henvisninger om deponering/bortskaffelse

- Produkt:
- Anbefaling: Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.
- Europeiske avfallslisten

 07 01 04 andre organiske løsemidler, vaskevæsker og morluter
 20 01 13 løsemidler
- Ikke rengjort emballasje:
- Anbefaling: Kontaminerte emballasjer skal tømmes så godt som mulig. De kan deretter, etter tilsvarende rengjøring, tilføres recycling. Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad

iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 01.02.2006

revidert den: 01.02.2006

Handelsnavn: **UNIVERSAL-TYNNER**

(fortsatt fra side 4)

* 14 Informasjoner om transport

- Landtransport ADR/RID (grenseoverskridende):
- ADR/RID-GGVS/E-klasse: 3 (F1) Antennelige væsker
- Kemler-tall: 30
- UN-nummer: 1993
- Emballasjegruppe: III
- Betegnelse på godset: 1993 BRANNFARLIG VÆSKE N.O.S., Spesielle bestemmelser 640E (nafta (petroleum), hydrogenavsvovlet tung, BUTYLACETATER)

- Skipstransport på hav IMDG:
- IMDG-klasse: 3
- UN-nummer: 1993
- Label 3
- Emballasjegruppe: III
- EMS-nummer: F-E,S-E
- Marine pollutant: Nei
- Korrekt teknisk navn: FLAMMABLE LIQUID, N.O.S. (Naphtha (petroleum), hydrodesulfurized heavy, BUTYL ACETATES)

- Lufttransport ICAO-TI og IATA-DGR:
- ICAO/IATA-klasse: 3
- UN/ID-nummer: 1993
- Label 3
- Emballasjegruppe: III
- Korrekt teknisk navn: FLAMMABLE LIQUID, N.O.S. (Naphtha (petroleum), hydrodesulfurized heavy, BUTYL ACETATES)

* 15 Forskrifter

- Merking i.h.t. E0S-direktiver: Produktet er iflg. EF-retningslinjer/GefStoffV klassifisert og merket.
- Kjenningsbokstav og farebetegnelse for produktet: Xn Helseskadelig
N Miljøskadelig
- Farebestemmende komponenter ved etikettering: nafta (petroleum), hydrogenavsvovlet tung
- R-setninger:
 - 10 Brannfarlig
 - 20 Farlig ved innånding
 - 36/37 Irriterer øynene og luftveiene
 - 51/53 Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet
 - 65 Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging
 - 66 Gjentatt kontakt kan medføre tørr eller sprukken hud
 - 67 Damp kan føre til at man føler seg søvning og fortumlet
- S-setninger:
 - 2 Oppbevares utilgjengelig for barn
 - 9 Oppbevares på et godt ventilert sted
 - 16 Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt
 - 23 Unngå innånding av damp
 - 24/25 Unngå kontakt med huden og øynene
 - 26 Får man stoffet i øynene; skylk straks grundig med store mengder vann og kontakt lege
 - 29/56 Må ikke komme i avløpssystemet; dette stoffet og dets beholder må håndteres som problemavfall.
 - 36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm
 - 46 Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten
 - 51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad
iflg. 91/155/EF

Trykkdato: 01.02.2006

revidert den: 01.02.2006

Handelsnavn: UNIVERSAL-TYNNER

(fortsatt fra side 5)

- Nasjonale forskrifter:
- Vannfareklasse: WGK 2 (Selvklassifisering): farlig for vann.

*** 16 Ytterligere informasjoner**

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktmessig rettsforhold.

- Relevante R-satser

10	Brannfarlig
20	Farlig ved innånding
20/21	Farlig ved innånding og hudkontakt
22	Farlig ved svelging
36/37/38	Irriterer øynene, luftveiene og huden
37	Irriterer luftveiene
37/38	Irriterer luftveiene og huden
38	Irriterer huden
41	Fare for alvorlig øyeskade
51/53	Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet
65	Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging
66	Gjentatt kontakt kan medføre tørr eller sprukken hud
67	Damper kan føre til at man føler seg søvnnig og fortumlet
- Avdeling som utsteder datablad: Laboratorie
- Kontaktperson: Dieter Zimmermann
- * Data forandret i forhold til forrige versjon